Living the LOTUS
Buddhism in Everyday Life
10
2018
VOL. 157

Founder's Essay

चिच्याहटलाई बुझ्ने

"आमा तपाईं मरे पनि हुन्छ" भनेर आफ्नो सन्तानले भने भने आमालाई कती चित्त दुख्छ होला ? तर त्यो भनेको मुटुमा पिडा भएका छोराछोरीले मद्दत मागेका हुन । शब्द भनेको कहिलेकाही तेसको अर्थ फरकफरक हुने गर्दछ ।

"मैले भनेर मलाई जन्माएको हो र ?" भनेर छोराछोरीले भन्दैमा रिसाउनु भनेको परिपक्कता होईन । उनिहरुले किन तेसो भनेका छन भन्ने बास्तविकता खोज्ने आमाबुवाको माया हो । तेस्तो मन नभएमा खाली शब्दमा अड्केर रिसाउने अनि आफ्नो अघी अन्धकार छाउने गर्दछ । तेस्तो शब्द आफ्ना सन्तानले किन बोले भनेर भित्र भन्दा भित्र हेर्नु नै "सही दृष्टि" हो

अफिसका कर्मचारीले रक्सी पिउदै आफ्नो हाकिमको कुरा काट्ने पनि एस्तै चिच्याहट हुन सक्छ । अबलोकितेस्वोरले जो सुकैलाई पनि मुक्ती दिलाउन सकेको पनि सबैको चिच्याहटबाट बास्तविक कामना बुझेर नै हो । हामी सबै तेस्तो हुन सक्न पर्छ ।

संस्थापकको निबन्ध ९ / १७२-१७३पेज बाट

Living the Lotus
Vol. 157 (October 2018)

प्रकाशक: रिश्शो कोसेइ काइ अंतराष्ट्रय बिभाग
फुमोन मिडिया सेन्टर २-७-१, वादा सुगीनामी कु
टोक्यो १६६-८५३७ जापान
फोन: ८१-३-५३४१-११२४
फ्याक्स्: ८१-३-५३४१-१२२४
इ-मेल्: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp
प्रमुख सम्पादक: कोइचि साइतो
सम्पादक: एरिको कानाओ
नेपाली संसकरण अनुवाद र सम्पादक: नविन अर्याल
सम्पादन कर्मचारी:अंतराष्ट्रय बिभाग कर्मचारी

रिश्शो कोसेइ काइ सन १९३८ सालमा संस्थापक निवानो निचिनो र नागानुमा म्योकोले सुरु गर्नुभएको शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र र अरु दुइ सुत्र मान्ने सर्बसाधारण बुद्ध धर्मको संस्था हो । हामी बस्ने ठाउँ, काम गर्ने ठाउँमा गौतम बुद्धका उपदेशहरुको आधारलाई व्यबहारमा ल्याएर शान्तिपूर्ण संसार बनाउन चाहने ब्यक्तिहरु यो संस्थामा आबद्ध छन । अहिले अध्यक्ष निवानो निचिको र हामी बौद्धधर्मालु सदस्यहरु राष्ट्रय अन्तराष्ट्रय स्तरमा अरु धर्महरु या परोपकारी संस्थाहरुसँग मिली बुद्धको उपदेश फैलाउन कोसिश गरिरहेका छौ ।

Living the Lotus-Buddhism in Everyday life (शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र - दैनिक जिवनमा बुद्ध धर्म) भन्ने शिर्षक हाम्रो दैनिकिमा बुद्धको उपदेश कसरी प्रयोग गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा बुझाउन, जसरि हिलोमा पनि कमल फकृयको हुन्छ तेस्तै हाम्रो जिवन राम्रो र उधेष्यमुलक होस भन्ने कामना सहित राखिएको हो । यो पत्रीका पढेर संसार मनिसहरुको जिवनमा बुद्धको उपदेश उपयोग गर्नकोलागि ईन्टरनेटमा राखिएको छ ।

President's Message

आफु र अरुसँग मिली खुशिसाथ भक्ति

by Rev. Nichiko Niwano
President of Rissho Kosei-kai

रुखको पात पहेलो भए जस्तै

शरदको झर्ने पात पनि साकुरको फुल जस्तो भन्ने योसाबुसोनको कविता छ । यो कविता जस्तै साकुरको पात अरु भन्दा छिटो पहेलो हुन्छ । बसन्तमा ढकमक्क फुल्ने तर छिटै झर्ने हाम्रो जिन्दगी पनि एकचित्त भएर आफ्नो काम गर्ने साकुरा जस्तै हो र तेसैले यो कविताले मन छुन्छ ।

हामीहरु केहि कठिन काम गर्दा मेहेनत या भक्ती भन्ने शब्द प्रयोग गर्छौ । एस्ता एक चित्त भएर गरिने मेहेनत र भक्ती भनेको कठिन कुरा हो जस्तो लाग्छ । आस्था भनेको पनि "भक्ती सधै भक्ती मरुन्जेल भक्ती पुनरजन्म पछी पनि भक्ति" भन्ने कुरा सुन्दा मन भारी हुन सक्छ ।

तर भक्ती भनेको ज्यान फालेर गर्ने या कठिनसाथ गर्ने कुरा होईन ।

एक चित्त भएर सकारात्मकरुपमा बाच्नुलाई नै भक्ती भनिन्छ । र भक्ती गरौ भनेको प्राकृतिकरुपमा आफुमा भएको शक्तिलाई खर्च गर्ने भन्ने कुरा पनि हो ।

यसरी सोच्दा त्यो कवितामा भनिएको फुल फुलेर झर्ने अनि पात झर्ने भनेको यो प्रकृतिकी कृया हो र यो नै साकुरकोनिम्ती भक्ती हो भन्न सकिन्छ ।

र हामी पनि सधै सृजना र परिवर्तन हुने प्राकृतिको एक भाग हौ "एस्तो प्रकृतिको धर्ममा बाच्ने" कुरा नै भक्ती हो । "आठ सही पथ" मा भनिएको "सही भक्ति" पनि एस्तै हो जस्तो लाग्छ ।

साचो आफुलाई भेट्ने

तर रुख र हामीमा के फरक छ भने हामीमा अहम हुन्छ । मन पर्ने नपर्ने, राम्रो नराम्रो भन्ने कुरामा अड्केर आफ्नो अघिको कुरालाई बिनम्ररुपमा लिन सक्दैनौ । तेस्तो बेलामा मनको सत्यलाई कसरी बुझ्ने भन्ने “भक्ति” मतलब समय हेरेर भक्ती गर्ने तरिका बुद्धले अनेकरुपमा सिकाएका छन ।

जस्तो कि: “आस्था मेरो बिउ हो र अभ्यास पानी, बुद्धी मेरो इस्वर र लाज भनेको शर्म, मन एक बाध्ने डोरी हो आफुलाई हेर्नु एक साहारा हो, मन र बोली कम, खाना कम खानु, सत्य मान्नु भनेको मनलाई गोड्नु हो, आदी आदि” (मनलाई उब्जनियोग्य बनाउने” मा पनि यि कुराहरु छन ।

“लाज मान्नु” “मन र बोली कम गर्ने” “धेरै नखानु” “नम्रता” भन्ने शब्दहरु हेरी आफुलाई सोच्ने अनि प्रायस्चित गरी साचो आफुलाई बुझ्न सकिन्छ । यि सबै जबरजस्ती गर्ने होईनकी आफ्ना वरिपरिका अरुसँग मिलेर खुशीसाथ गर्दा राम्रो होला ।

From Kosei, October 2018.

धर्मले मेरो जिन्दगी परिवर्तन गर्‍यो

प्रकाश कुमार
दिल्ली होजा सेन्टर

यो प्रवचन यो प्रवचन दिल्ली होजा सेन्टरमा मा गरिएको हो

शुभ प्रभात सबैजना । मलाई धर्मको बारेमा बोल्ने माहान मौका दिनुभएकोमा धेरै धन्यवाद छ ।

मेरो नम प्रकाश कुमार हो । म बिहार भागलपुर(रेशम शहर) को झा र मिश्र परिवारमा दोश्रो छोराकोरुपमा जन्मिएको हु । मेरो एक ठुली दिदी र दाई छन । म कान्छो थिए र मलाई सबैले धेरै माया गर्थे ।

मैले मेरो जिवनभरी पाएको माया र ममताको लागि र मसँग सुखदुख बाडेको म धेरै आभारी छु । मैले बाआमा र हजुरबाआमाबाट धेरै माया ममता पाए । हजुरबाआमाले मलाई सानो बेलामा कथा भन्ने गर्नुहुन्थ्यो । तर मैले सानैमा उहाहरुलाई गुमाए । एस्तो कुरा सम्झिदा अहिले पनि मलाई सहज हुँदैन । मैले एकजना साथी पनि गुमाए । उस्लाई डेङ्गु ज्वरो आएको थियो । उसको बुवा थिएन अनि आर्थिक अवस्था पनि कमजोर । म त्यो बेलामा ८ बर्षको थिए र मलाई केहि थाहा थिएन । म आफुलाई

सेन्ट्रल दिल्ली होजा सेन्टरमा प्रवचन गर्दै कुमारजी

एक्लो ठान्थे र मेरो दिमागमा अनेक प्रश्न आउथे: मृत्यु किन हुन्छ ? दुखिलाई भगवानले किन सहयोग गर्दैन ? जिवनको उध्यस्य के हो ? मानिस किन दुखी हुन्छ ? मानिस किन अरुको इर्ष्या गर्छ ? आदिआदी ।

जब म आफ्नो पढाई र खेलकुदमा ब्यस्त हुन थाले बिस्तारै यि कुराहरु बिर्षदै गए ।

म पढाईमा तेती राम्रो थिइन तर खेलकुदमा राम्रो थिए । मलाई क्रीकेट र स्विम्मिङ मन पर्थ्यो र म एस्मा राम्रो थिए ।

मेरो बुवा रिसालु हुनुहुन्थ्यो र मैले धेरै चोटी उहाले अरुसँग झगडा गरेको देखेको थिए । मलाई उहाको रिसालु पारा मन पर्दैनथ्यो । जब आमाले बुवाको ठुलो आवाज सुन्नुहुन्थ्यो उहालाई तनाब हुन्थ्यो । तेस्तो बेलामा म हासेर आमालाई “पिर नगर्नुस कुनै दिन सबै कुरा ठीक हुन्छ” भनेर भन्थे ।

मैले एक दिन बुवाको मूड ठीक देखेर सोधे” तपाईं किन एती धेरै रिसाउनु हुन्छ ?” भनेर सोधे उहाले “ल अब देखी म रिसाउदीन” भनेर भन्नुभयो । तर एक दिन स्कुलबाट फर्किदा मेरो बुवाले आमालाई गाली गरेको देखे र आमा रुदैहुनुहुन्थ्यो । मलाई धेरै दुख लाग्यो ।

तर मलाई भने बुवाले सधै तिमीले धेरै राम्रो गर्न सक्छौ भनेर हौसला दिनुहुन्थ्यो । मैले अब केहि गर्न सक्दिन होला भनेर सोच्दा उहाले “सबैथोक सम्भव छ । तिमीले गर्न सक्छौ” भन्नुहुन्थ्यो । कुनै बेला कठिन थियो तर म आफ्नो काम गर्थे ।

म सानोदेखी नै स्वार्थी स्वभावको थिए र आफ्नो बारेमा म मात्र सोच्थे साथी नातेदारको बारेमा म सोच्दिनथे । म सधै ठीक छु भन्ने लाग्थ्यो । अरुको कुरामा ध्यान दिन्नथे र आफ्नो कुरा मात्र माथी राख्न खोज्थे । अरुसँग कुरा गर्द अरुलाई डिस्टर्ब गर्थे । म साच्चिनै घमन्डी थिए ।

म कलेजमा पढ्दा हाम्रो घरमा रिण थियो । यो रिण मेरो दिदिको बिहेको लागि थियो । बुवाले बिहेको लागि बैंकबाट रिण लिनुभएको थियो ।

हाम्रो आर्थिक अवस्था राम्रो थिएन तेसैले म काम खोज्न शहर हिडे । म त्यो बेलामा २२ बर्षको थिए र मेरो जिवनको दोस्रो अध्याय सुरु भयो । म दिल्ली आए र मैले धेरै दुख सामना गर्नु पऱ्यो । म दिल्लिमा बस्नु बाहेक अरु उपाय थिएन तेही भएर दुख झेले । केही समयमा कपडा कारखानमा काम पाए । मसँग केहि अनुभव थिएन तेही भएर हेल्परको काम गरे । मैले त्यहाँ अरुसँग मिलेर काम गरेको देखे र अरुसँग मिलेर काम गर्नुको महत्व बुझे ।

केही महिनापछी बिजिनेस प्रोसेस कम्पनिमा काम गरे तर त्यहाँ पनि तलब राम्रो थिएन । मेरो मनमा बुवाको रिण थियो र मलाई सुत्न गाह्रो हुन्थ्यो । मैले १ फुलटाईम १ पार्टटाईम काम गर्ने बिचार गरे । त्यसरी मैले पैसा जोगाउन थाले र बुवाको रिण तिर्न मद्दत गरे । मैले मद्दत गर्न सकेकोमा खुशी थिए ।

एकै चोटी दुइ काम गर्दा मैले धेरै कष्ट भोगे । म खुशी थिइन र धेरै पिर थियो । मैले मात्र किन परिवरकोलागि काम गर्न पर्ने ? मेरो बुवालाई मेरो आमको माया लाग्छ ? भन्ने कुरा मेरो दिमागमा आउथ्यो । मेरो बिचार स्वार्थी र घमन्डी थियो अनि मैले बुवाको बारेमा सोचेको थिइन । तर मैले पछी बुद्धधर्मको आधारमा यि सबै कुराहरु सोच्दा मेरो बुवा रिसाहा हुनुहुन्थ्यो तर आफ्नो परिवारकोनिम्ती धेरै काम गर्ने हुनुहुन्थ्यो भन्ने बुझे ।

एक बर्षपछी मैले फेरी काम परिवर्तन गरे र एक ठुलो अफिसमा सपोर्ट एक्सेक्युटिब भए । डेढ बर्षपछी त्यहाँको लिडर भए ।

जुन १२ २०१३मा म कोसेइ काइको सदस्य भए । मलाई यहाँ लिएर आएकोमा अमित कुमारजी (पूर्व लिडर) प्रती धेरै आभारी छु । अहिलेको लिडर र सब-लिडरप्रती धेरै आभारी छु । मेरी आमा यहाँबाट १५०० किलोमिटर टाढा भए पनि मलाई एक्लो महसुस हुँदैन किनकी सब-लिडरले मलाई छोरा जस्तै गर्नु हुन्छ र म उहालाई आमा जस्तो आदर गर्छु । धर्ममा मलाई धेरै सहयोग गर्नुभएका साथिहरुप्रती म धेरै आभारी छु । मेरोनिम्ती गर्नु हुने सबैप्रती म धेरै आभारी छु । मलाई एस्तो सुन्दर परिवार दिनुभएकोमा कोसेइ काइप्रती धेरै आभारी छु ।

होजामा मैले धर्ममा धेरै सुत्रपाठ गर्दा धेरै कुराहरु सिकेको छु । म अरुलाई भेट्दा नमस्ते भन्छु, मुस्कुराउछु र आफ्नो जुत्ता मिलाएर राख्छु । मैले यहाँ सधै राम्रो गर्नु अरुलाई दुख र आसु आउने काम नगर्नु भनेर सिकेको छु । म कुनै फलको आशाबिना अरुको निम्ती काम गर्न तयार छु । एस्ले गर्दा सबै सुखी हुनेछन । मैले साथिहरुको काम सघाउछु र उनिहरुले खुशी भएर धन्यवाद भन्छन । मेरो काम देखेर मेरो हाकिमले मलाई धेरै चोटी प्रशन्सा गरेका छन ।

तीन कुराहरु गरेर मेरो जिवनमा धेरै परिवर्तन आएको छ: १ सुत्र पढ्ने २ धर्मसँग संन्बध राख्ने अरुलाई धर्मसँग जोड्ने र होजा गर्ने । ३ धर्म पढ्ने र अभ्यास गर्ने । सबै द्वार खोल्नको लागि सुत्र पाठ गर्न पर्छ भन्ने जानेको छु ।

कोसेइ काइ अन्तरष्ट्रिर्य बिभाग साउथ एसियाका निर्देषक मासातोशी शिमामुरप्रती म बिषेश आभारी छु । उहाले गर्दा नै मेरो आफ्नो क्षमता र बिश्वास बढेको छ । उहाको सहयोको लागि मैले भन्ने केहि शब्द छैनन । उहा सानो हुँदा उहाले गर्नु भएको संघर्षको बारेमा सुनेर उहाको धर्मपथको बारेमा धेरै जान्ने मौका पाए । कोसेइ काइको ज्ञानको अभ्यास गरेर उहाले आफ्नो र आफ्नो परिवारको खुशी प्राप्त गर्नु भएको रहेछ । उहाले गर्दा आफ्नो क्षमतालाई देखाउन प्रेरणा मिलेको छ ।

थाइलान्ड बैंककमा पुन्डरिक सुत्र सिक्ने मौका छ भन्ने सुन्दा म धेरै नयाँ कुराहरु सिक्ने छु भनेर उत्साहित भए । म त्यो कार्यक्रमको उधघोषक हुन पाएकोमा धेरै गर्ब महसुस भयो । उधघोषक भएको पहिलो चोटी भएर म पहिला केहि तनावमा थिए । तर त्यो बेलामा बैंकक धर्म सेन्टरका गुरुले मलाई “तिमीले राम्रो गरेका छौ अझ राम्रो गर” भनेर भनेको अहिलेसम्म सम्झिन्छु । बाङ्लादेश र श्री लन्काका धर्मगुरुहरु प्रती पनि म आभारी छु । उहाहरुको करुणता र सहयोगको लागि म आभारी छु । मैले बुद्ध र हाम्रो कामको धेरै जानकारी पाए । उहाहरुले सिकाउने तरिका धेरै राम्रो थियो ।

जब सेस्सन सक्किन्थ्यो मैले उल्था गर्नेहरुसँग उनिहरुको

सुझाबहरु सुन्थे । उनिहरुले मलाई महत्वपुर्ण सुझाबहरु दिन्थे । म उल्था गर्नेहरु, जापान र बैंककका धर्मका साथिहरु अनि एसियाबाट आएका साथीहरुलाई महत्वपुर्ण समय बिताउन पाएकेमा धन्यवाद दिन चाहन्छु । हामी सबैले गर्दा धेरै राम्रो र सफल सेमिनार भयो ।

मैले बुद्ध स्वभाव भन्ने सेस्सनमा मेरो बुवासँगको संबन्ध भएको जस्तो लाग्यो र मैले अतितका कुराहरु सम्झिन थाले । म भाबुक भए र धेरै चित्र मेरो दिमागमा आउथ्यो ।

जब म बैंककको सफल सेमिनारबाट घर फर्के मेरो बुवा बिरामी हुनुहुन्छ भन्ने फोन पाए । म उहालाई भेट्न गए । उहा खुशी हुनुभयो र मैले धेरै कुरा सुने । उहाले ध्यान दिएर मेरो कुरा सुन्नुभयो । म अब यहाँ आए अब तपाईंलाई सन्चो हुन्छ भने र त्यो दिनदेखी उहालाई अलि ठीक हुन थाल्यो । म अब सधै एही हुन्छु अब देखी रिस छाड्नुस भने । म आफ्नो बुवासँग केहि दिन बस्छु भनेर मैले दिल्ली धर्म सेन्टरमा फोन गरेर अर्को हफ्ताको क्लासमा आउदिन भने । लिडर ले " ठीक छ केहि छैन" आफ्नो बुवाको हेरचार गर्नु भनेको पनि बोधिसत्व हो र हामीहरु पनि बुवाको स्वास्थ लाभको कामना गर्छौं" भनेर भन्नु भयो । मेरो बुवा त्यो बेला देखी परिवर्तन हुनुभयो र अहिले शान्त र सुशिल हुनुहुन्छ ।

मैले यो ज्ञानको बारेमा साथीहरुलाई पनि भनेको छु र उनिहरुलाई आफ्नो समस्याबाट बाहिर निस्किन सहयोग गरेको छु । म सधै संस्थापक र अधक्ष्यको कुरालाई मनमा राख्छु । म धेरै जाना धर्म मान्नेसँग जोडिएको छु र केहि ति ब्यक्तिहरु कोसेइ काइका सदस्य पनि भएका छन । म धर्मलाई अझै फैलाउने कोसिस गर्छु ताकी कोसेइ काइ अझै बिकसित होस ।

म यहाँको असथाइ सम्पर्क कर्मचारी हुन पाएकोमा धेरै आभारी छु । म यहाँको कर्मचारी भए पछी सुमन बरुवाजिलाई भेटे । म उहाको सुशिलता देखेर धेरै प्रभाबित भएको छु । मैले उहाबाट धेरै सुझाब र सहयोग पाएको छु । मलाई उहाले सधै सही पाथमा हिंड्न मद्दत गर्नुहुन्छ । तेस्ता प्रेरणा दिने ब्यक्तिसँग काम गर्न पाएकोमा म धेरै भाग्यमानी ठान्छु । म सधै भरी उहाको दया र साहायताकोनिम्ती आभारी छु ।

यो जिवनको मुख्य काम भनेको अरुलाई सहयोग गर्नु हो । सबैको मुक्ती नै हाम्रो साचो खुशी हो । कोसेइ काइले आफु कसरी बुद्ध हुने भनेर सिकाएको छ । पुन्डरिक सुत्रमा बुद्ध स्वभाव कसरी लिएर आउने भन्ने सिके । आफ्नो बुद्ध स्वभाव र अरुको बुद्ध स्वभाव बुझ्नु पर्दछ ।

भाग्यबस कोसेइ काइको ८०औ वार्षिक उत्सवमा जापान मुख्य मन्दिर जान पाए । यो बेलामा दाइसेइदो हलमा अध्यक्ष निवानोको प्रवचन सुन्न पाएकोमा खुशी भए । संस्थापकको जन्म भएको ठाउ सुगनुमामा जाने मेरो सपना थियो तर एति छिटो सपना पुरा हुन्छ भन्ने थाहा थिएन । सुगनुमा मैले देखेको ठाउँमा सबैभन्दा राम्रो ठाउँ हो ।

संस्थापकको जन्म घर सेन्टरका निर्देषकले संस्थापकको घर र पढेको स्कुल देखाउन मद्दत गर्नुभयो । स्कुल जाने बाटोमा संस्थापकले सबैको खुशीकोनिम्ती कामना गरेको मन्दिर र सानो हुँदा पौडी खेल्ने पोखरी थियो । त्यो पोखरिमा हिउ नै हिउ थियो । सबैलाई खुशी दिने ज्ञान दिनु अघी संस्थापकले गरेको संघर्षको बारेमा सोच्न थाले ।

मेरो जिन्दगीको परिवर्तनमा सधै साथ दिने संघप्रती म धेरै आभारी छु । अब २० बर्षमा हुने १००औ वार्षिक उत्सबको लागी आफ्नो लक्ष पुरा गर्न संघका साथिहरुकोलागि काम गर्ने छु । म आफुले पाएको ज्ञान अरुलाई दिने कोसिस गर्नेछु ।

बुद्ध, संस्थापक र अध्यक्ष निवानो धेरै धन्यवाद । सबैजना धेरै धन्यवाद ।

२०१७ युवा लिडर तालिममा सहभागीहरुसंग(पहिलो पंक्ति सबैभन्दा देब्रे

Living the LOTUS

सद्धर्म पुण्डरिक त्रिपाठ
सर्ब-अध्यायको
सारांस र मुल अर्थ

सद्धर्म पुण्डरिक सुत्र उपाय भाग दुइ

यो अध्यायले "तथागत भाग १६" जस्तै पुन्डरिक सुत्रकोनिम्ती महतव्पुर्ण भाग ओगटेको छ । किन एस्तो महतवपुर्ण त ? त्यो कुरा बुझ्दै पहिला एसको सार बुझ्दै जाउ ।

गहिरो उपदेशमा डुबेका बुद्धले उपदेश सकेर कसैको प्रश्न नसुनी फेरी उपदेश दिन थाले । बुद्धले पहिला "बुद्धको बुद्धी भनेको धेरै गहिरो कुरा हो यो ब्रमान्डको आधारभुत सत्य बुझ्ने कुरा हो" अनि "त्यो आधारभुत सत्य धेरै गहिरो भएकोले साधारण मान्छेले बुझ्दैनन र तेसैले सबैले बुझ्ने गरी अनेक उपदेश दिदै आए । तेस्ले केहि मुक्ती त दिलायो तर उपदेशको वास्तविक अर्थ कसैले बुझेनन" भनेर भने ।

१० तथागत र तिसहजार मन

एती भनिसकेपछी बुद् मौन भए । एक छिन बिचार गरे पछी फेरी एस्ता उपदेश दिनथाले ।

"सरिपुत्त यो कुरा छोडौ । मैले यो भने पनि कसैले बुझ्ने छैनन । किनभने मैले बुझेको यो सत्य भनेको बुद्धहरुले मात्र बुझ्ने छन । यो कुरा भनेको यो संसारको सम्बृती (सर्ब सम्बृति) मा तेस्मा हुने रुप (रुपरङ) र प्रबृती हुन्छ र अनि भौतिक तत्व अनि शक्ती (भित्री क्षमता) र यि क्षमताले गर्ने काम (कृया)ले गर्दा कर्मफल हुन्छ र तेस्ले यो संसारमा हुने सबै परिणाम लिएर आउने हो र यि सबै परिवर्तन एकै सत्यले गर्दा हुन्छ । यो एसो हेर्दा धेरै फरक परिणाम जस्तो देखिन्छ तर कर्मदेखी फलसम्म सबै एकै (कारण परिणाम) हो भन्ने कुरा हो ।

एसलाई "सारंस पुन्डरिक सुत्र" पनि भनिन्छ र "दस तथागतको" उपदेश हो । "सर्बधर्मको सत्य" लाई सारंसमा भनेको पनि एही हो । यो उपदेशबाट हाम्री जिवनी सोच्ने हो भने तलका कुराहरु भन्न सकिन्छ ।

पहिला हामी सबैमा फरकफरक ब्यक्तित्व हुन्छ । मतलब फरक रुप, प्रबृति, शक्ति, क्षमता हुन्छ । अनि एसले गर्दा फरक कार्य गर्छौ यि कुराहरु सधै एकै हुँदैनन । सधै फरक र परिवर्तन हुने गर्दछ ।

हामीहरु आफ्नो ब्यक्तित्व "केहि गर्दा पनि फरक पर्दैन" भनेर सोच्ने गर्छौ तर तेस्तो होईन । कारणमा नयाँ शर्त राखेमा तेस्तै मिल्ने फल या प्रभाव आउने गर्दछ र ब्यक्तित्व पनि फरक बन्न सक्दछ" भनेको यो "दस तथागतले बुझाएको हो ।

तेसै भएर मानिसको मनभित्र सधै बुद्धतव बसेको हुन्छ र साथमा मनभित्र नरक भित्र जाने पनि हुन सक्छ । यो कुरालाई जिही गुरुले अर्थ लगाएर "३० हजार मन" भन्ने उपदेश दिएक छन । मान्छेको मनले गर्द नै ३० हजार लोक (सर्बसंसार) को चिज परिवर्तन हुन सक्छ भन्ने शिक्षा हो । तेही भएर "दस तथागत" र "३० हजार मन" भन्ने कुरा

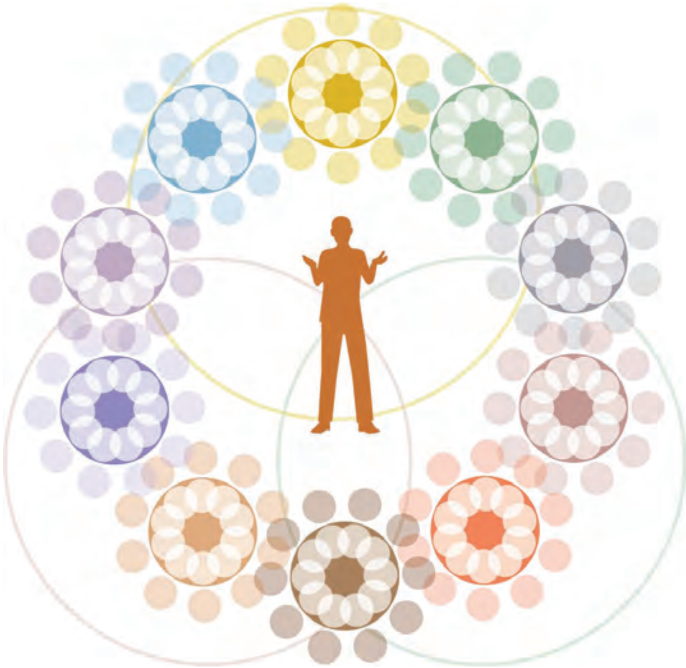

बुझेमा "म त परिवर्तन हुन सक्दिन" भन्ने मान्छेले "होईन जसरि पनि परिवर्तन हुन सकिन्छ। बुद्ध पनि हुन सकिन्छ" भनेर बुझ्नेछन।

तीन प्रश्न तीन मौनता

सरीपुत्तले खप्न नसकेर यो बारेमा सोधे र बुद्धले "यो उपदेशको बिष्लेशण गरेमा झन धेरै भ्रमित हुन्छन होलान तेही भएर अहिले नगरौ" भनेर भने। तीन चोटी बुद्धले यो बारेमा केहि भन्न नमाने पनि सारीपुत्तले सोधिरहेका थिए। बुद्ध पनि यो उपदेशको बारेमा भन्न त पर्छ तर तेही भएर कसैको प्रश्न नसुनी फेरी आफ्नो उपदेश भन्न थालेक थिए र खास म नभनेको चाही अरुहरुले राम्ररी उपदेश सुनेका छन कि छैनन भनेर जाँच्नको लागि थियो। सारीपुत्तले तीन चोती यो प्रश्न गर्न थाले पछी ल यो कुरा सबै बुझ्न उत्सुक छन भन्ने परेर ल अब उपदेश बुझाउछु भन्ने लाग्यो।

५ हजारको बहिर्गमन

तेसपछी के भयो त ? बुद्धले बोल्न लगेका मात्र थिए बसेका सबै ५हजार चेला उठेर बाहिर गए। बुद्धले त्यो हेरी मात्र रहे तर रोक्न खोजेनन। र सबैजना बाहिर गएको देखेपछी फेरी उपदेश दिन थाले।

बुद्ध संसारमा आउनुको मुख्य कारण: सुरुवात, शिक्षा, आभास, सम्मिलित

यो कुराको महत्वपुर्ण पक्षलाई उल्था गर्‍यो भने "बुद्ध भनेको यो संसारमा महत्वपुर्ण उध्यस्यले प्रकट भएका हुन। त्यो के हो भने बुद्धलाई संसारका हरेक चिजको प्रबृतिको बारेमा थाहा हुन्छ र उनको बुद्धिले हाम्रो आखा खुलाउछन र स्वच्छ मन बनाउने चाहना गर्छन "कारण"।

अनि तेस्तो बुद्धको माहानता सबैलाई दर्शाउने "शिक्षा"। अनि एस्तो बुद्धको बुद्धी आफ्नो अनुभवद्वरा सबैले बुझुन भनेर चाहना "आभास" र एस्तो बुद्धको बुद्धी बुझ्न एस्तो पथमा हिंड्न सिकौने चाहना हो "सम्मिलित "।
यो कुरा नै सर्ब बुद्धको एक मात्र उध्स्य लिएर यो संसारमा प्रकट हुने हुन्"।

यसरी बुद्धले पहिलोपल्ट सर्ब बुद्ध संसारमा प्रकट हुने सबैभन्दा महत्वपुर्ण कारण के हो भनेर प्रष्ट पारेका हु।

एक यन र महायानको अर्थ

तेसपछी बुद्धले बुद्ध संसारमा आउनुको मुख्य कारणको घोषणा गर्नु भयो।

“मुल रुपमा भन्दा सर्ब बुद्धले खाली एक बुद्धको रुप धारण गर्ने हो । धेरै तरिकाले ज्ञान दिनेपनी बस्तुको मुल रुप बुझ्ने बुद्धले सबैलाई एहि ज्ञान दिने हो । यो बाहेक अरु केहि हुन सक्दैन । तथागत (सबैलाई बाराबर बुद्धको प्रबेशद्वारमा लग्ने) भन्ने खाली एक उद्द्श्यको लागि सर्ब प्रणिलाई ज्ञान दिने हो । सत्य अरु केहि होईन। दुइ ज्ञान या तीन ज्ञान भन्ने कुरा खासमा हुँदैन।

“मलाई अहिले सम्म तिमीहरु सबै बुद्ध बन्न सक्छौ भनेर” ज्ञान दिएको छैन। त्यो ज्ञान दिने बेल भएको थिएन तर अहिले त्यो ज्ञान दिने बेला भएको हो र मैले यहाँ सर्बश्रेष्ठ माहयानको ज्ञान दिने निर्णय गरे”

“मैले ज्ञान दिएको उपाय ज्ञान नौ अध्याय ज्ञान (एक यान) भनेको मानिसको प्रबृती अनुसार दिएको ज्ञान हो। र तिनिहरु नै महायानको ज्ञान को आधारभुत ज्ञान हो । मन सफा अनि लचिलो सत्य प्रती बिनम्र भएर बुद्धको उपदेश सही रुपमा अभ्यास गर्ने धेरै भएका भएर उनिहरुलाई नै महायानको ज्ञान दिने हो”।

“जस्तो कि बुद्ध मन्दिर देखेर ॐ मामे पद्मे भनेमा पनि, बच्चाले रुखको हागो बाट बुद्धको प्रतिमा बनाएपनी त्यो सबै बुद्धसँग संबन्ध राख्ने कुरा हो र हेर्दा सानो कुरा लागे पनि त्यो पनि सर्बश्रेष्ठ सत्य मतलब बुद्ध बन्ने बाटो हुन जादछ । तेही भएर उपाय ज्ञान भनेको सानो कुरा होईन । उपाय ज्ञान नै सत्य हो भन्ने कुरा बिर्सनु हुँदैन।

“ मैले भन्न खोजेको के हो भने अहिलेसम्म सर्बश्रेष्ठ सत्यको आधारमा ज्ञान दिएको हु “नौ अध्याय ज्ञान) र एस्लाई बिनम्र भएर सुन्नाले मन सफा भएका तपाईंहरु पक्कै पनि बुद्धपथमा हिड्दै हुनुहुन्छ।

सबै जना बुद्ध हो । यो सत्यलाई बुझेर एसमा खुशी भएमा भविष्यवमा तपाईंहरु अबस्य पनि बुद्ध बन्न सक्नु हुनेछ”।

एती ज्ञान दिदै यो अध्यायको ज्ञान समाप्त हुन्छ।

निक्क्यो निवानो “सद्धर्म तृपाठको सबै अंशको सरांस र मुल अर्थ”
(नयाँ प्रकाशण) कोसेइ प्रकाशण २०१६, पेज २९-३२

आफ्नो प्राकृतिक रुपलाई भेट्ने भक्ति

अक्टोबर भनेको खेलकुद गर्ने, किताब पढ्ने, फलफुल तरकारी खोज्ने अनि हलोइन भन्ने मनमा आउछ होला । कोसेइ काइका सदस्यलाई भने एकयान पुजा या जन्मजयन्ती पुजा भन्ने मनमा आउछ । यो बर्ष भने सन अन्तानिओ मन्दिरमा हुने बुद्ध प्रतिश्थापन पनि खुशी साथ गरिदैछ ।

तर सबैभन्दा ठुलो भनेको “संस्थापकको जन्मजयन्ती समारोह” हो । अधक्ष्यले संस्थापकको अन्त्यष्टी कार्यक्रममा संस्थापकले जस्तै आफुले पनि तेस्तै काम बोकी उस्तै जिन्दगी बिताउदै आएको भन्ने कुरा लेख्नु भएको छ । यो भनेको कोसेइ काइको आत्मा भनेको “धेरै भन्दा धेरैले पुन्डरिक सुत्रको आधारमा बाचेर साचिको खुशी प्राप्त गर्नु हो” भनेर भनिएको हो ।

यो महिना संस्थापकको मनलाई आफ्नो मन भनेर प्राकृतिक आफु (बुद्धत्व) भेट्ने र सुखी हुने भक्ती गर्छु भनेर प्रण गरौ!

रिश्शो कोसेइ काइ अन्तराष्ट्रय बिभाग निर्देशक
कोइचि साइतो

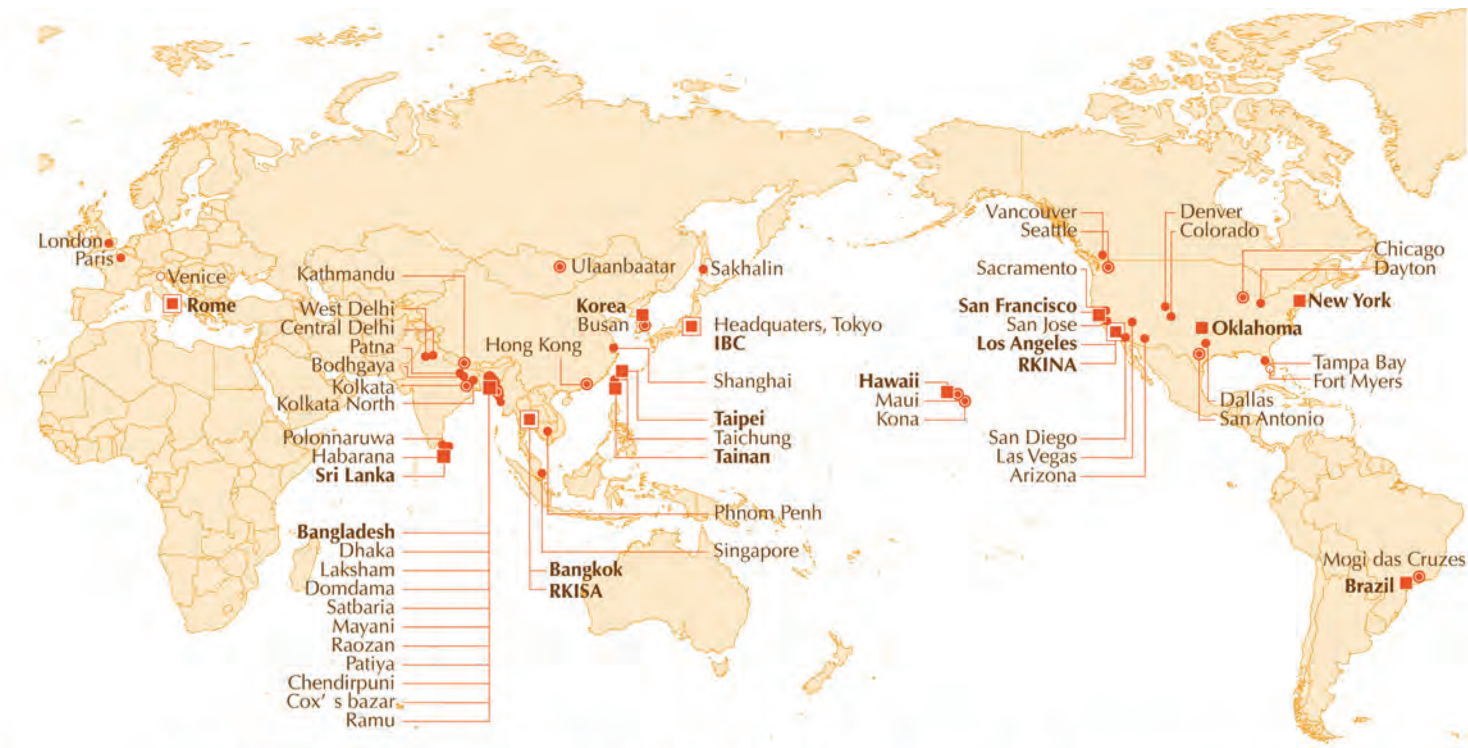

RISSHO KOSEI-KAI INTERNATIONAL BRANCHES

Welcome comments on our newsletter Living the Lotus: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp

Rissho Kosei-kai

Overseas Dharma Centers 2018

Rissho Kosei-kai International
Fumon Media Center 3F, 2-7-1 Wada, Suginami-ku, Tokyo, Japan
Tel: 81-3-5341-1124 *Fax:* 81-3-5341-1224

Rissho Kosei-kai International of North America (RKINA)
2707 East First Street Suite #1 Los Angeles CA 90033 U.S.A
Tel: 1-323-262-4430 *Fax:* 1-323-262-4437
e-mail: info@rkina.org http://www.rkina.org

Branch under RKINA

Rissho Kosei-kai of Seattle's Buddhist Learning Center
28621 Pacific Highway South, Federal Way,
WA 98003 U.S.A.
Tel: 1-253-945-0024 *Fax:* 1-253-945-0261
e-mail: rkseattlewashington@gmail.com
http://buddhistlearningcenter.org/

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Antonio
6083 Babcock Road, San Antonio, TX 78240, U.S.A.
P.O. Box 692148, San Antonio, TX78269, USA
Tel: 1-210-561-7991 *Fax:* 1-210-696-7745
e-mail: dharmasanantonio@gmail.com
http://www.rkina.org/sanantonio.html

Rissho Kosei-kai of Tampa Bay
2470 Nursery Road, Clearwater, FL 33764, U.S.A.
Tel: (727) 560-2927 *e-mail*: rktampabay@yahoo.com
http://www.buddhismtampabay.org/

Rissho Kosei-kai of Vancouver

Rissho Kosei-kai Buddhist Church of Hawaii
2280 Auhuhu Street, Pearl City, HI 96782, U.S.A.
Tel: 1-808-455-3212 *Fax:* 1-808-455-4633
e-mail: info@rkhawaii.org http://www.rkhawaii.org

Rissho Kosei-kai Maui Dharma Center
1817 Nani Street, Wailuku, HI 96793, U.S.A.
Tel: 1-808-242-6175 *Fax:* 1-808-244-4625

Rissho Kosei-kai Kona Dharma Center
73-4592 Mamalahoa Highway, Kailua-Kona,
HI 96740 U.S.A.
Tel: 1-808-325-0015 *Fax:* 1-808-333-5537

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Los Angeles
2707 East First Street, Los Angeles, CA 90033, U.S.A.
Tel: 1-323-269-4741 *Fax:* 1-323-269-4567
e-mail: rk-la@sbcglobal.net http://www.rkina.org/losangeles.html

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Arizona
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Colorado
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Diego
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Las Vegas
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Dallas

Rissho Kosei-kai of San Francisco
1031 Valencia Way, Pacifica, CA 94044, U.S.A.
Tel: 1-650-359-6951
e-mail: info@rksf.org http://www.rksf.org

Rissho Kosei-kai of Sacramento
Rissho Kosei-kai of San Jose

Rissho Kosei-kai of New York
320 East 39th Street, New York, NY 10016 U.S.A.
Tel: 1-212-867-5677 *Fax:* 1-212-697-6499
e-mail: rkny39@gmail.com http://rk-ny.org/

Rissho Kosei-kai of Chicago
1 West Euclid Ave., Mt. Prospect, IL 60056 U.S.A.
Tel : 1-773-842-5654 *e-mail:* murakami4838@aol.com
http://home.earthlink.net/~rkchi/

Rissho Kosei-kai of Fort Myers
http://www.rkftmyersbuddhism.org/

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Oklahoma
2745 N.W. 40th Street, Oklahoma City, OK 73112 U.S.A.
Tel & Fax: 1-405-943-5030
e-mail: rkokdc@gmail.com http://www.rkok-dharmacenter.org

Rissho Kosei-kai, Dharma Center of Denver
1255 Galapago Street, #809 Denver, CO 80204 U.S.A.
Tel: 1-303-446-0792

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Dayton
425 Patterson Road, Dayton, OH 45419 U.S.A.
http://www.rkina-dayton.com/

Risho Kossei-kai do Brasil
Rua Dr. José Estefno 40, Vila Mariana, São Paulo-SP,
CEP 04116-060 Brasil
Tel: 55-11-5549-4446 / 55-11-5573-8377
Fax: 55-11-5549-4304
e-mail: risho@terra.com.br http://www.rkk.org.br

Risho Kossei-kai de Mogi das Cruzes
Av. Ipiranga 1575-Ap 1, Mogi das Cruzes-SP,
CEP 08730-000 Brasil
Tel: 55-11-5549-4446 / 55-11-5573-8377

Rissho Kosei-kai of Taipei
4F, No. 10 Hengyang Road, Jhongjheng District,
Taipei City 100 Taiwan
Tel: 886-2-2381-1632 *Fax:* 886-2-2331-3433
http://kosei-kai.blogspot.com/

Rissho Kosei-kai of Tainan
No. 45, Chongming 23rd Street, East District,
Tainan City 701 Taiwan
Tel: 886-6-289-1478 *Fax:* 886-6-289-1488

Korean Rissho Kosei-kai
6-3, 8 gil Hannamdaero Yongsan gu, Seoul, 04420, Republic of Korea
Tel: 82-2-796-5571 *Fax:* 82-2-796-1696
e-mail: krkk1125@hotmail.com

Korean Rissho Kosei-kai of Busan
3F, 174 Suyoung ro, Nam gu, Busan, 48460, Republic of Korea
Tel: 82-51-643-5571 *Fax:* 82-51-643-5572

Branches under the Headquarters

Rissho Kosei-kai of Hong Kong
Flat D, 5/F, Kiu Hing Mansion, 14 King's Road,
North Point, Hong Kong, Republic of China

Rissho Kosei-kai of Ulaanbaatar
15F Express tower, Peace avenue, khoroo-1, Chingeltei district,
Ulaanbaatar 15160, Mongolia
Tel: 976-70006960 *e-mail:* rkkmongolia@yahoo.co.jp

Rissho Kosei-kai of Sakhalin
4 Gruzinski Alley, Yuzhno-Sakhalinsk
693005, Russian Federation
Tel & Fax: 7-4242-77-05-14

Rissho Kosei-kai di Roma
Via Torino, 29-00184 Roma, Italia
Tel & Fax : 39-06-48913949 *e-mail:* roma@rk-euro.org

Rissho Kosei-kai of the UK
Rissho Kosei-kai of Venezia
Rissho Kosei-kai of Paris

International Buddhist Congregation (IBC)
Fumon Media Center 3F, 2-7-1 Wada, Suginami-ku, Tokyo, Japan
Tel: 81-3-5341-1230 *Fax:* 81-3-5341-1224
e-mail: ibcrk@kosei-kai.or.jp http://www.ibc-rk.org/

Rissho Kosei-kai of South Asia Division
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang
Bangkok 10310, Thailand
Tel: 66-2-716-8141 *Fax*: 66-2-716-8218

Rissho Kosei-kai International of South Asia (RKISA)
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang
Bangkok 10310, Thailand
Tel: 66-2-716-8141 *Fax*: 66-2-716-8218
e-mail: thairissho@csloxinfo.com

Branches under the South Asia Division

Rissho Kosei-kai of Delhi
77 Basement D.D.A. Site No. 1, New Rajinder Nagar, New Delhi
110060, India

Rissho Kosei-kai of Kolkata
E-243 B. P. Township, P. O. Panchasayar, Kolkata 700094, India

Rissho Kosei-kai of Kolkata North
AE/D/12 Arjunpur East, Teghoria, Kolkata 700059,
West Bengal, India

Rissho Kosei-kai of Bodhgaya
Ambedkar Nagar, West Police Line Road
Rumpur, Gaya-823001, Bihar, India

Rissho Kosei-kai of Kathmandu
Ward No. 3, Jhamsilhel, Sancepa-1, Lalitpur,
Kathmandu, Nepal

Rissho Kosei-kai of Phnom Penh
#201E2, St 128, Sangkat Mittapheap, Khan 7 Makara,
Phnom Penh, Cambodia

Rissho Kosei-kai of Patna
Rissho Kosei-kai of Singapore

Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang
Bangkok 10310, Thailand
Tel: 66-2-716-8141 *Fax:* 66-2-716-8218 *e-mail:* info.thairissho@gmail.com

Rissho Kosei-kai of Bangladesh
85/A Chanmari Road, Lalkhan Bazar, Chittagong, Bangladesh
Tel & Fax: 880-31-626575

Rissho Kosei-kai of Dhaka
House#408/8, Road#7(West), D.O.H.S Baridhara,
Dhaka Cant.-1206, Bangladesh
Tel: 880-2-8413855

Rissho Kosei-kai of Mayani
Mayani(Barua Para), Post Office: Abutorab, Police Station: Mirshari,
District: Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Patiya
Patiya, sadar, Patiya, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Domdama
Domdama, Mirsarai, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Cox's Bazar
Ume Burmese Market, Main Road Teck Para, Cox'sbazar, Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Satbaria
Satbaria, Hajirpara, Chandanish, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Laksham
Dupchar (West Para), Bhora Jatgat pur, Laksham, Comilla,
Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Raozan
West Raozan, Ramjan Ali Hat, Raozan, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Chendirpuni
Chendirpuni, Adhunagor, Lohagara, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai of Ramu

Rissho Kosei Dhamma Foundation, Sri Lanka
No. 628-A, Station Road, Hunupitiya, Wattala, Sri Lanka
Tel: 94-11-2982406 *Fax*: 94-11-2982405

Rissho Kosei-kai of Habarana
151, Damulla Road, Habarana, Sri Lanka

Rissho Kosei-kai of Polonnaruwa

Other Groups

Rissho Kosei-kai Friends in Shanghai